

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 9 (2383)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. kovo 1 d.

ISSN 1648-620X

LSMU jungiasi prie Dirbtinio intelekto ekscelencijos centro: plėtos medicinos tyrimus

Prie Dirbtinio intelekto ekscelencijos centro projekto prisijungiantis Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) jau pradeda pirmuosius ir planuoja tolesnius mokslinius

tyrimus dirbtinį intelektą (DI) pritaikant širdies vaizdinių tyrimų, prevencijos, diagnostikos bei gydymo procesų srityje.

»2

Prof. Vaiva Lesauskaitė: „Didžiausia pagarba ir padėka – Mokytojams“

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) prorektorei mokslui prof. habil. dr. Vaivai Lesauskaitei šių metų Vasario 16-oji buvo ypatingai svarbi, džiugi ir simboliška.

Rasa Masiokaitė

LSMU Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

Valstybės atkūrimo dienos proga už nuopelnus Lietuvai ir už jos vardo garsinimą Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda prof. V. Lesauskaitei įteikė Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžių.

Pasak profesorės, šis apdovanojimas, įteiktas būtent Vasario-16-ąją, jai asmeniškai – itin simbolinis: augusi tarpukario šviesuolių šeimoje, ji nuo vaikystės pažinojo du Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarus – Aleksandrą Stulginskį ir Petrą Klimą. P. Klimas – žymus istorikas, teisininkas, publicistas, redaktorius, diplomatas, užsienio reikalų ministras, – grįžęs iš Sibiro lagerių, gyveno svainės Barboros Lesauskienės namuose.

„Vasario-16-oji mūsų šeimai visada buvo didelė, svarbi šventė“, – sakė prof. V. Lesauskaitė.

»3

Naujausios biomedicininio duomenų analizės ir biomedicininės inžinerijos tendencijos aptartos konferencijoje Lisabonoje »2

Neonatologijos klinikos komandos vizitas Suomijoje »4

Kraujo donorystės akcija Pasaulinei inkstų dienai paminėti

Kovo 9-ąją bus minima Pasaulinė inkstų diena. Kauno klinikų Nefrologijos klinikos slaugos vadovė Rūta Margelevičienė sukvietė kolegas į jau tradicija tapusią kraujo donorystės akciją Kauno klinikų Kraujo centre, kuria siekiama priminti inkstų svarbą mūsų organizmui ir jų glaudų ryšį su krauju.

„Inkstai – ypač svarbus žmogaus organas, nuolat filtruojantis kraują ir su šlapimu išskiriantis nereikalingus medžiagų apykaitos produktus ir toksinus, – sakė R. Margelevičienė. – Visus norinčius ir galinčius kviečiu iki kovo 9-osios prisijungti prie kraujo donorystės akcijos ir paaugoti dalelę savęs bei padėti inkstų ligomis sergantiems pacientams sugrįžti į gyvenimą. Juk „iš tikro dosnus tas, kuris duoda iš to, kas jam pačiam priklauso“ (Seneka)“.

Kauno klinikų inf.

LSMU jungiasi prie Dirbtinio intelekto ekscelencijos centro: plėtos medicinos tyrimus

1 »

Rasa Masiokaite
LSMU Komunikacijos
tarnybos Vidinės ir
išorinės komunikacijos
skyriaus Išorinės
komunikacijos specialistė

Kurs tarptautinį konsorciumą

Neseniai paskelbta, kad jungtiniam (DI) ekscelencijos centro projektui įgyvendinti Lietuvos ir užsienio universitetai kurs tarptautinį konsorciumą.

Kauno technologijos universiteto (KTU) koordinuojamas projektas bus įgyvendinamas su Vilnius Tech, VDU ir LSMU bei Tampere universitetu (Suomija) ir Hamburgo technologijos universitetu (Vokietija).

Šiam projektui Europos Komisija skyrė beveik 30 mln. eurų. LSMU jame kuruos sveikatos srityje įgyvendinamus dirbtinio intelekto sprendimus, kurie bus plėtojami LSMU MA Kardiologijos instituto Kardiologinių tyrimų automatizacijos laboratorijoje.

Pasak šios laboratorijos jaunesniojo mokslo darbuotojo ir LSMU dalies projekto koordinatoriaus Arno Karužas, akstinu prisijungti kuriant Dirbtinio intelekto ekscelencijos centrą tapo Kardiologijos instituto siekis plėtoti naujos krypties tyrimus – dirbtinio intelekto pritaikymo širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai, diagnostikai ir gydymui.

■ Laboratorijos jaunesnysis mokslo darbuotojas ir LSMU dalies projekto koordinadorius Arnas Karužas.

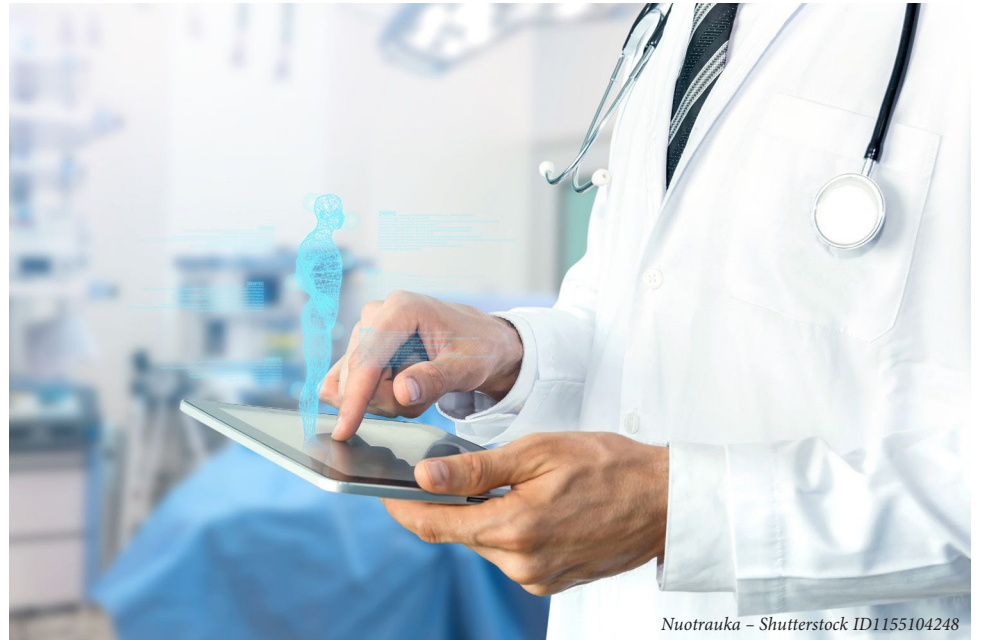
ties tyrimus – dirbtinio intelekto pritaikymo širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai, diagnostikai ir gydymui.

„LSMU šioje srityje jau yra pradėjęs veiklą: planuojami ir pradėti DI pritaikymo vaizdiniais tyrimams – širdies kompiuterinėje tomografijoje, širdies ultragarsiniame tyrime – projektai, Universitetas skelbia mokslo publikacijų šia tema, dalyvauja šios srities Lietuvos mokslo tarybos projektuose“, – pasakojo A. Karužas.

Lietuva neatsilieka nuo pasaulinių tendencijų

LSMU medicinos studijų absolventas, gydytojas kardiologas A. Karužas taip pat daug dirba šioje srityje: mokslininkas su komanda dirbtinį intelektą pritaikė kardiologijos srityje automatizuojant širdies ultragarso tyrimo procesą ir yra įkūręs savo startuolį.

„DI pritaikomumas medicinoje visame pasaulyje auga eksponentiškai. Nors kol kas dirbtinio

Nuotrauka – Shutterstock ID1155104248

intelekto pritaikymo ir naudojimo realioje klinikinėje praktikoje atvejų mūsų šalyje dar ganėtinai nedaug, vis dėlto Lietuva šioje srityje tikrai neatsilieka nuo pasaulinių tendencijų.

Klinikinėje praktikoje DI sprendimus jau naudojame – galbūt šiuo metu dar labai specializuotus, skirtus itin konkrečioms funkcijoms, tačiau šios pažangios technologijos pritaikymo galimybės plečiantis, ji netrukus vis

plačiau bus naudojama kasdienėje medicinos praktikoje“, – įsitikinęs A. Karužas.

Kaip skelbta anksčiau, Dirbtinio intelekto ekscelencijos centras kuriamas siekiant, kad Lietuvos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistema sustiprėtų nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. Artimiausiais metais laukia įsteigimo, įrangos įgijimo etapai, centro augimas numatomas trečiaisiais – šeštaisiais jo veiklos metais.

Naujausios biomedicininio duomenų analizės ir biomedicininės inžinerijos tendencijos aptartos konferencijoje Lisabonoje

Vasario 16–18 dienomis Lisabonoje (Portugalija) vyko jungtinė biomedicininės inžinerijos sistemų ir technologijų konferencija „BIOSTEC 2023“. Konferenciją organizavo Portugalijos informacinių technologijų institutas (*Institute for Systems and Technologies of Information, Control and Communication – INSTICC*) kartu su Prancūzijos, Šveicarijos ir Vokietijos biomedicininės inžinerijos draugijomis (*Société Française du Génie Biologique et Médical – SFGMB, Swiss Society for Biomedical Engineering – SSBE, Deutsche Gesellschaft für Biomedizinische Technik VDE DGBMT*) bei Europos medicininės ir biologinės inžinerijos sąjunga (*European Alliance for Medical and Biological Engineering and Science EAMBES*).

Doc. dr. Renata Paukštaitienė
LSMU Fizikos, matematikos ir biofizikos
katedros vedėja

Konferencijos tikslas – suburti mokslininkus ir praktikus, dirbančius biomedicininės inžinerijos bei biomedicininio duomenų analizės srityse, bendrai diskutuoti ir dalijimuisi patirtimi. Tai jau 16-oji konferencija, vykstanti nuo 2009 metų. Mūsų Universiteto mokslininkai joje dalyvauja nuo 2011 metų. Šiųmetė konferencija sulaukė didelio susidomėjimo iš viso pasaulio – pateikta 266 darbų iš 45 šalių. Beveik trečdalis (81) iš pateiktų darbų po recenzavimo buvo atrinkti publikuoti konferencijos medžiagoje bei pristatyti konferencijoje. Jungtinę konferenciją sudaro penkios

lygiagrečiai vykstančios dalys, skirtos biomedicininėms prietaisams (BIODEVICES), bioinformatikai (BIOINFORMATICS), biomedicininio signalų analizei (BIOSIGNALS), sveikatos duomenų analizei (HEALTHINF) bei biomedicininio vaizdų analizei (BIOIMAGING). Pastaroji dalis yra skirta dalytis patirtimi bei aptarti naujausias biomedicininio vaizdinimo tendencijas taikant matematinės morfologijos, dirbtinio intelekto ar mašininio mokymosi metodus.

Fizikos, matematikos ir biofizikos katedros mokslininkai darbuojasi šioje srityje jau ne vieną dešimtmetį, o profesorius Algimantas Kriščiukaitis yra šios konferencijos biomedicininio vaizdų analizės (BIOIMAGING) dalies programos komiteto narys (Program Committee Member). Šių metų konferencijoje prof.

Tikslas – suburti mokslininkus ir praktikus, dirbančius biomedicininės inžinerijos bei biomedicininio duomenų analizės srityse.

A. Kriščiukaitis pristatė kaulinių audinių fizinių savybių vertinimo galimybes pasitelkiant matematinės morfologijos metodus kompiuterinėje tomografijoje. Tai bendro Fizikos, matematikos ir biofizikos katedros darbo su LSMU Ortopedijos bei Radiologijos klinikomis ir partneriais iš Lundo universiteto (Švedija) dalis. Kartu su bendraautoriais – dr. Robertu Petroliu, Vėtra Markevičiūte, Mindaugu Stravinsku,

■ Prof. Algimantas Kriščiukaitis (kairėje) su BIOSTEC konferencijos organizacinio komiteto pirmininku prof. Hugo Gamboa iš Naujojo Lisabonos universiteto (*Universidade NOVA de Lisboa*), Portugalija.

prof. Šarūnu Tarasevičiumi, prof. Sauliumi Lukoševičiumi, dr. Deepak Raina ir prof. Lars Lidgren, yra kuriama detalaus kaulų tankio stebėsenos ir vertinimo metodika pacientams, kurie, patyrę galūnių kaulų lūžius, gydomi implantuojant metalinius implantus. Sukurtoji metodika yra dalis bendros darbų krypties kuriant naujos kartos gyvųjų audinių fizinių savybių vaizdinimo metodikas.

Prof. Vaiva Lesauskaitė: „Didžiausia pagarba ir padėka – Mokytojams“

1» Valstybės apdovanojimų ceremoniją Lietuvos Prezidentūroje profesorė prisimena kaip iškilmingą ir jaudinančią:

„Buvo galima jausti, kad Prezidentui Gitanui Nausėdai tai nėra tik formali ceremonija, o šventė, kurios metu padėkojama žmonėms. Buvo išties džiugu matyti apdovanojimus garbaus amžiaus buvusius Lietuvos partizanus, o kartais liūdna – ypač jaudinanti buvo akimirka, kai Žūvančiųjų gelbėjimo kryžių, skirtą greitosios pagalbos medikui Dmitrij Alimov (po mirties), atsiėmė jo sūnus“, – pasakojo profesorė.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi prof. habil. dr. V. Lesauskaitė įvertinta už mokslinius darbus, akademinę ir ekspertinę veiklą, už išskirtinio tarptautinio pripažinimo sulaukusius inovatyvius genetinius epidemiologinius tyrimus.

– **Apžvelkite savo mokslinį kelią, atvedusį iki šio garbingo apdovanojimo, – paprašė prof. V. Lesauskaitės.**

– Už svarbiausius pagrindus savo mokslo veikloje esu labai dėkinga ir jaučiu didžiulę pagarbą savo Mokytojams. Ypač – šviesios atminties profesorei, gydytojai patologei anatomei habil. dr. Elenai Stalioraitytei. Profesorė išmokė pagarbos lietuvių kalbai, tikslų terminų, moksle – ieškoti priežasčių ir pasekmių ryšio.

Kaip svarbų savo mokslinės karjeros etapą įvardinau stažuotes Sienos universitete (Italija) – jų metu

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi prof. habil. dr. V. Lesauskaitė įvertinta už mokslinius darbus, akademinę ir ekspertinę veiklą, už išskirtinio tarptautinio pripažinimo sulaukusius inovatyvius genetinius, epidemiologinius tyrimus.

suvokiau būtinybę plėtoti molekulinės patologijos tyrimus Lietuvoje.

Tai paskatino 2004 metais dalyvauti pirmajame Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos mokslui paskelbtame kvietime. Teikėme projektus mokslo infrastruktūrai atnaujinti ir mokslininkų kvalifikacijai kelti pritaikant genomikos žinias kardiologijoje.

Buvo labai džiugu, kai abu projektai laimėjo finansavimą – tai padėjo greta klinikinės ir epidemiologinės kardiologijos plėtoti fundamentinius širdies ir kraujagyslių tyrimus, tam buvo įsteigtos Ląstelių kultūrų ir Molekulinės kardiologijos laboratorijos. Nauja infrastruktūra sudarė galimybes plėtoti širdies ir kraujagyslių ligų (ŠKL) molekulinį mechanizmų tyrimus, pasitelkiant genomiką, transkriptomiką, proteomiką, buvo pradėti personalizuotos medicinos, kraujagyslių sienos ir miokardo remodeliavimosi, ŠKL genetinių rizikos veiksnių tyrimai, kurie vykdomi bendradarbiaujant su kar-

■ Prof. Vaiva Lesauskaitė.

diochirurgais, kardiologais, visuomenės sveikatos tyrėjais.

Džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad pirmieji doktorantai, kuriems vadovavau, šandien – jau patys yra profesoriai, vyriausieji mokslo darbuotojai, savo žinias ir įgūdžius perduodantys savo doktorantams.

– **Kokią matote tolesnę Universiteto mokslo veiklos viziją?**

– Pasaulio universitetai pagal vyraujančias veiklas gali būti skirstomi į studijų arba mokslo universitetus. LSMU matau kaip mokslo universitetą, žymų ne tik aukštos kokybės studijomis, bet ir tarptautinio lygio moksliniais tyrimais. Didėjant mūsų mokslininkų matomumą tarptautiniame moksle patvirtina ne tik publikacijos prestižiniuose žurna-

luose, pateiktos tarptautinių patentų paraiškos, bet ir išaugusi partnerystė tarptautiniuose projektuose.

Mokslas šiandien – itin dinamiškas, reikia vis naujų technologijų, naujos įrangos, tad labai džiugu, kad Universitetas planuoja statyti naują modernų Medicinos fakultetą, kuriame numatyta sukurti ir šiuolaikinį mokslo centrą.

A. Koroliovo ir LR Prezidento kanceliarijos nuotr.

Mokslinės veiklos startas – nuo mokyklos suolo ir studentiškų studijų iki medicinos praktikos

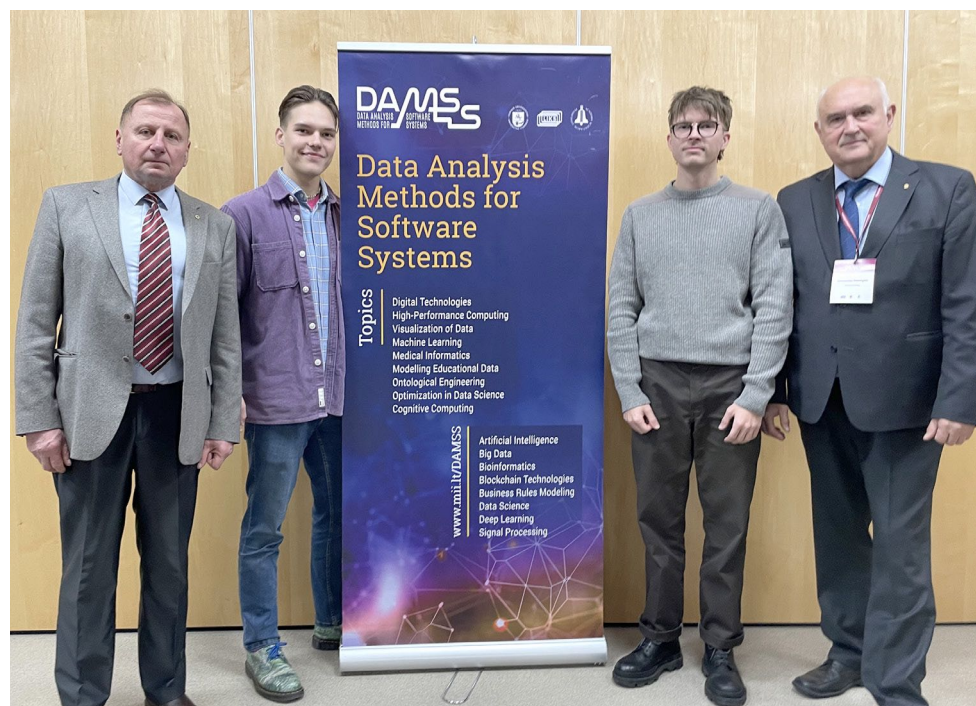
Šiuo laikmečiu viena iš LSMU skatinamos studentų mokslinės veiklos krypčių – tarptautiškumas ir bendradarbiavimas su kitomis mokslinėmis institucijomis, siekiant didesnės tiriamųjų darbų brandos ir vertės. Ilgalaikiai, produktyvūs ryšiai ir bendradarbiavimas sieja LSMU ir KTU mokslininkų grupes, kuriančias naujus inovatyvius produktus ir technologijas medicininei diagnostikai ir gydymui.

Prof. Vincentas Veikutis

Toks ilgalaikis bendradarbiavimas sieja LSMU Kardiologijos institutą, KTU Mechatronikos institutą, VU Matematikos-informatikos institutą bei inovatyvių technologijų kompaniją „Elintos matavimo sistemos“, su kuriomis vykdyti net keturi LMT remiami bei 2 tarptautiniai projektai, užregistruoti 2 patentuoti išradimai. Todėl labai džiugu, kad į tokio aukšto lygio mokslinę veiklą aktyviai įsilieja ir jaunieji mokslininkai – LSMU gimnazijos mokiniai ir LSMU studentai, kurių jaunatviškas veržlumas ir geros akademinės žinios tokiu būdu sėkmingai transformuojasi į ateities mokslinę brandą ir patirtį.

Tokių pavyzdžių gali būti LSMU Medicinos fakulteto ketvirto bei penkto kurso studentai Augustas Skaudickas ir Rokas Janavičius, savo mokslinę studiją (vadovas prof.

V. Veikutis) pristatę tikrai aukšto lygio tarptautinėje konferencijoje „Data Analysis Methods for Software Systems 2022“, kuri vyko Druskininkuose. Joje tiek tiesiogiai, tiek ir nuotoliniu būdu dalyvavo per 400 dalyvių. LSMU dalyviams buvo puiki galimybė akis į akį pabendrauti, padiskutuoti su kitų mokslinių institucijų atstovais, ypač dirbančiais medicininių technologijų, inovacijų skaitmenizacijos ir robotikos srityse, pasidalyti idėjomis bei perspektyvomis apie būsimus bendrus ateities projektus. Svarbu paminėti, kad abu studentai yra LSMU gimnazijos absolventai, o A. Skaudickas, dar besimokydamas LSMU gimnazijoje, vadovaujant prof. V. Veikučiui tapo Lietuvos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos jaunųjų mokslininkų pirmos vietos ir Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurso trečios vietos laureatu.

■ Iš kairės: prof. V. Veikutis, A. Skaudickas, R. Janavičius ir akademikas G. Dzemyda.

Pagirtina, kad LSMU gimnazijos direktorius A. Bučnys aktyviai skatina moksleivius jau nuo mokyklos suolo dalyvauti mokslinėje veikloje kartu su patyrusiais LSMU mokslin-

ninkais ir toks komunikavimas leidžia rengti ir edukuoti ateityje perspektyvius bei progresyvius studentus ir būsimus medicinos specialistus.

Neonatologijos klinikos komandos vizitas Suomijoje

Sausio mėnesį Neonatologijos klinikos komanda patirties sėmėsi Suomijos Turku universiteto ligoninėje. Klinikos vadovė prof. Rasa Tamelienė džiaugiasi, kad išvykos metu pamatyti nauji artimo bendravimo su tėvais ir naujagimių priežiūros metodai jau pritaikomi ir Kauno klinikose.

Įspūdį paliko papildomi susitikimai su tėvais

Turku universiteto ligoninėje Naujagimių intensyviosios terapijos skyriuje užtikrinamas naujagimių slaugymas vienoje palatoje kartu su jų tėvais. „Naujagimių buvimas su tėvais – labai svarbus. Kai naujagimis yra šalia, tėvų psichologinė savijauta geresnė, naujagimiai greičiau sveiksta ir šeima gali greičiau vykti namo“, – sako klinikos vadovė.

Neonatologijos klinikos komandai įspūdį paliko papildomi susitikimai su tėvais, kurių vaikai jau ilgai gydomi Naujagimių intensyviosios

terapijos skyriuje. Susitikimų metu pateikiama savaitės pasiekimų apžvalga, pristatomi tolesni planai, taip pat daug bendraujama su tėvais, atsakoma į jiems rūpimus klausimus.

Pritaikyti metodai yra naudingi

„Išplėstinės vizitacijos, kai vienu metu gydytojas ir slaugytojas lanko naujagimius, jau yra taikomos Kauno klinikose. Savaitės apžvalgos, glaudesnis bendravimas su slaugos personalu – veiklos, kurias taip pat planuojame įgyvendinti“, – apie naujovės pasakoja prof. R. Tamelienė.

Profesorė pastebi, kad pritaikyti metodai yra naudingi. „Tėvai jaučia didesnį psichologinį komfortą, pastebimas mažesnis depresijos lygmuo, bendraujant matome jų šypsenas“, – patirtimi dalijasi klinikos vadovė.

Prof. R. Tamelienė mano, kad galimybė tėvams dalyvauti su medikais prižiūrint sergantį naujagimį ir priimant sprendimus kelia daug klausimų, tačiau į juos iškart atsako klinikos personalas. „Tai gali būti viena iš priežasčių, kodėl jaučiamas didesnis pacientų artimųjų pasitikėjimas ir pasitenkinimo lygmuo gau-

■ Kauno klinikų Neonatologijos klinikos vadovė prof. Rasa Tamelienė.

namomis paslaugomis“, – svarsto klinikos vadovė.

Profesorė sako, kad po vizito Suomijoje Neonatologijos klinika planuoja kviesiti Suomijos lektorių ir surengti artimo bendravimo su naujagimio šeima mokymo kursą visiems klinikos darbuotojams. Neonatologijos klinikos tikslas – atidaryti dvi palatas Kauno klinikų Naujagimių intensyviosios terapijos skyriuje, kuriose tėvai galės kartu būti su savo kūdikiu. Tikimasi, kad šios palatos bus paruoštos jau šį pavasarį.

Kauno klinikų inf.

Galimybė tėvams dalyvauti su medikais prižiūrint sergantį naujagimį ir priimant sprendimus kelia daug klausimų, tačiau į juos iškart atsako klinikos personalas.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIŪTĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Intensyvus ir daug žadantis vizitas PAR

Švietimo mainų ir paramos fondas kartu su Lietuvos Respublikos ambasada Pietų Afrikos respublikoje organizavo Lietuvos universitetų vizitą į šią šalį, kad pristatytų mūsų aukštąjį mokslą ir studijų galimybes. Delegacijoje dalyvavo 8 Lietuvos universitetų atstovai. LSMU atstovavo TRSC dekanė prof. Ingrida Janulevičienė ir projektų vadovas Jevgenij Razgulin.

■ LSMU TRSC projektų vadovas Jevgenij Razgulin, Lietuvos ambasados Pietų Afrikos respublikoje antroji sekretorė Inga Stankaitė, LSMU agentė PAR Ansonette Esterhuizen, LSMU TRSC dekanė Ingrida Janulevičienė ir JE ambasadorius PAR Dainius Junevičius.

Prof. Ingrida Janulevičienė
TRSC dekanė

Vizitas išpildė lūkesčius

Kultūriniai ir organizaciniai sunkumai, su kuriais susidūrė Lietuvos delegacija planuodama išvyką, atskleidė, kaip mažai žinome apie Pietų Afrikos respubliką, tačiau pats vizitas su kaupu išpildė lūkesčius. Šalis didelė ir kasmet aukštojo mokslo siekiančių studentų paraiškų gaunama per 4 mln., tačiau studijuoti priimama tik 163 tūkstančiai. Nemaža dalis studentų turi olandiškų, vokiškų, hebrajų šaknų, todėl yra atviri pasiūlymams studijuoti Europoje. Išgirdus apie Lietuvą ir studijų galimybes mūsų šalyje, visuose lankytoose universitetuose ir mokyklose susidūrėme su nuostaba, kodėl iki šiol nebuvo vertintos tokios puikios galimybės. LSMU studentams tai būtų dar viena anglakalbė šalis, kurioje puikios sąlygos praktikai ir studijoms.

Tolimosios šalies sąsajos su Lietuva

Lankydamiesi universitetus ir ligoines, vis aptikdavome tolimosios šalies sąsają su Lietuva. Žinome, kad Christian Neethling Barnard 1967 m. Keiptauno klinikoje atliko pirmąją širdies transplantaciją, bet kad recipientas buvo 55-erių metų Louis Joshua Washkansky, gimęs Kaune, žino nedaugelis. Pretorijos universitete dirbo lietuvių profesorius geografas Kazys Pakštas, kuris vystė „atsarginės Lietuvos“ kūrimo planą, kuomet tarpukariu iš Lietuvos per 20 Nepriklausomybės metų emigravo apie 100 tūkst. lietuvių. K. Pakštas suvokė, kad sustabdyti emigracijos neįmanoma, bet manė, kad galima ją valdyti ir būtent „atsarginė Lietuva“ galėtų apsaugoti lietuvių tautą nuo išnykimo.

Pristatytos studijų programos

Ambasada, kuri PAR veikia jau septintus metus, greitam prover-

■ LSMU TRSC projektų vadovas Jevgenij Razgulin, LSMU TRSC dekanė Ingrida Janulevičienė ir JE ambasadorius PAR Dainius Junevičius.

žiui bendradarbiauti su PAR aukštojo mokslo institucijomis sutrukdė pandemija. Todėl šis Lietuvos aukštojo mokslo institucijų vizitas į PAR buvo aktualus tarptautiškumo vystymuisi, švietimui ir edukacijai.

Lietuvos universitetai pristatė studijų programas ambasadoje Pretorijoje ir susitiko su regiono mokyklų direktoriais. Moksleiviai gana anksti pradedami orientuoti į socialinius ir tiksluosius mokslus, todėl svarbu žinoti, kokius studijų dalykus pasirinkti, kokius reikalavimus išpildyti, planuojant būsimas studijas. Pavyzdžiui – tiksloji matematika yra privaloma, jei moksleivis planuoja studijas universitete. O taikomoji matematika, kurios metu moksleivis išmoksta skaičiuoti buitje reikalingus dalykus, kaip, pvz., kiek litrų dažų reikia išdažyti tam tikrą kambary plotą, nesuteikia teisės studijuoti universitete. Studijų paroda King David mokykloje Johannesburge viršijo lūkesčius moksleivių ir tėvelių gausa, susidomėjimu studijomis Lietuvoje ir kryptingais klausimais. Mokslo metais PAR tęsiasi nuo sausio iki gruodžio ir moksleiviai, kurie pabaigs šiuos mokslo metus, tikimės, jau atsilieps į kitų metų priėmimą LSMU.

Jungtinės doktorantų temos ir studijos PAR universitetams yra įdomi sritis

Pristatydamas Pretorijos universitetą vicekancleris ir rektorius prof. Tawana Kupe pažymėjo, kad tai vienas didžiausių studijų ir mokslo centrų Afrikoje, patenka į TOP 1 proc. geriausių pasaulio universitetų klinikinės medicinos ir žemės ūkio imunologijos, mikrobiologijos, gyvūnų mokslų srityse. Universitete yra 9 fakultetai ir 72 mokslo institutai bei centrai; siūlomos 1,108 studijų programos. Pretorijos uni-

versitete studijuoja 53,131 studentas, iš jų 3,699 tarptautiniai, o 3,278 studijuoja nuotoliu. Bendras alumnų skaičius siekia 285 tūkst. iš 118 šalių, 94 proc. absolventų įsidarbina per kelis mėnesius. Universiteto pastatai išsidėstę parko teritorijoje, ekskursiją vedė studentai savanoriai.

Johanesburgo universitetas įkurtas 2005 metais, susijungus 4 universitetams. Šiuo metu čia studijuoja 51 tūkst. studentų, iš jų 3 tūkst. yra tarptautiniai iš 80 šalių bei dirba arti 3 tūkst. akademinio personalo. QS pasaulio universitetų reitinguose Johannesburgo universitetas užima 412 vietą. Universiteto administracijos atstovai domėjosi mainų programų galimybėmis, studentų ir dėstytojų pasikeitimu. PAR Vyriausybės įsakymais apibrėžta, kad Afrikos universitetams neleidžiama siekti dvigubo diplomo, bet palankiai žiūrima į jungtines programas. Todėl jungtinės doktorantų temos ir studijos PAR universitetams yra įdomi sritis.

Witwaterstrand universitetas, sutrumpintai vadinamas WITS, įsikūręs miesto centre, kur nelabai saugi aplinka, todėl ypač stipri universiteto išorinė apsauga – kameros, blokuojami įėjimai/išėjimai, apsaugos darbuotojai ir t. t. Universitete yra 5 fakultetai: Humanitarinių mokslų, Verslo, Teisės, Inžinerijos ir Sveikatos mokslų, kuriuose yra nemažai mokyklų. Studijuoja beveik 40 tūkst. studentų, į medicinos studijas kasmet priimama apie 300 studentų. Universitete ypač stipri mokslinių projektų grandis, didžiausias skaičius projektų – lėtinių neužkrečiamų bei infekcinių ligų sritis, genetikos, farmacijos, biomedicininės inžinerijos, „žaliosios chemijos“ sritis. Universitetas priklauso CIVUS aljansui Afrikoje, UNICA bei UNA Europe ir išreiškė susidomėjimą LSMU pasiekimais kaip PSO bendradarbiaujančio centro.

Vizitas į Stelenbošo (Stellenbosch) universitetą džiugino europietiška atmosfera, aukštai vertinamais universiteto mokslo pasiekimais, kaip pažymėjo Universiteto rektorius gastroenterologas prof. Wim de Villiers, jų strateginis tikslas – kurti žinias, kurios atitiktų vietinius ir globalius poreikius. Universitete, be įprastų sveikatos, žemės ūkio, teologijos, inžinerijos, humanitarinių ir kt. mokslų fakultetų, dar yra duomenų analizės, kompiuterinio mąstymo, bioinžinerijos mokyklos, kurios multidisciplininuose projektuose užima svarbią vietą. Universitetas didžiuojasi 6 pastarųjų metų startuoliais, kurie yra Mokslo fakulteto absolventai. Įdomu tai, kad maisto saugos programa vystoma Klimato studijų mokykloje, kurioje dėstoma ir apie švarų vandenį, atsargų papildymą ir pan. Rektorius studentų mainams siūlė modelį 2:1, kuris padėtų išlyginti studijų kainų skirtumus. Kaip galimybė bendradarbiauti įvardyti doktorantų ir stažuotojų jungtinės programos bei dėstytojų mainai. Įvertinę Stelenbošo universiteto aplinką ir galimybes, dauguma Lietuvos aukštųjų mokyklų delegacijos narių pažymėjo, kad mielai vyktų dėstyto vizitams ir kviestų mokslininkus iš Stelenbošo.

Herzlia mokykloje susitikome su vicekancleriu Sydney Samakosky, atsakingu už studijas, kuris prisipažino turintis lietuviškų šaknų, bet niekada nepagalvojęs, kad atsirastų galimybė moksleivių mainams ar studijų bei karjeros galimybių. Sužinojęs, kad LSMU struktūrai priklauso lopšelis-darželis, mokykla ir gimnazija, norėtų artimiausiu metu aptarti mainų galimybes su moksleiviais ir jų tėveliais.

Vizitas Pietų Afrikoje buvo labai intensyvus, darbotvarkė įtempta ir realiai tikimės abiem pusėms naudingą bendradarbiavimo.

„ERASMUS DIENOS 2023“

Kaip ir kasmet, LSMU Tarptautinių ryšių ir studijų centro (TRSC) Akademinių judumo skyrius (AJS) vasario 6–10 d. organizavo informacinį renginį „Erasmus dienos 2023“, į kurį buvo pakviesta visa LSMU bendruomenė. Džiugu, kad šis, penkis dienas trukęs renginys, sulaukė didelio studentų, dėstytojų bei administracinių padalinių darbuotojų susidomėjimo. Tęsiant ankstesnių metų tradiciją, „Erasmus dienų“ renginio metu LSMU bendruomenė galėjo susitikti su Erasmus koordinadoriais bei Erasmus+ studentais alumnais tiek gyvai, tiek ir virtualiu būdu. Toks renginio formatas ypač pasiteisino ir padidino galimybes kiekvienam išsirinkti jam patogiausią susitikimo laiką ir vietą.

**Deimantė Sidaraitė,
Monika Grincaitė**

TRSC AJS tarptautinių programų koordinadoras

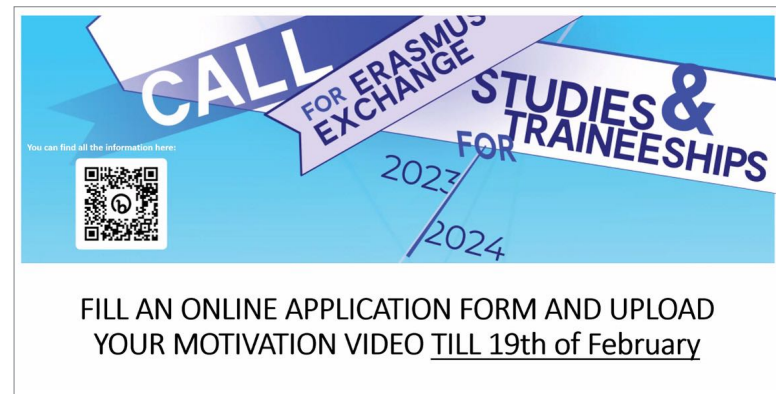
Keturias dienas renginys vyko skirtingose Universiteto vietose. LSMU bendruomenė susitikti su Erasmus+ programos koordinadoriais bei Erasmus+ studentais alumnais galėjo vasario 6 d. Veterinarijos akademijos miestelyje, vasario 7 d. – Visuomenės sveikatos fakultete, vasario 8 d. – Mokomajame laboratoriniame korpuse, vasario 9 d. – Farmacijos fakultete. Taip pat „Erasmus dienų“ dalyviai galėjo pasivaikinti ir maisto vagonėlio „Belly Buddy“ siūlomais dešrainiais, gairiais bei karštais gėrimais. Paskutinę renginio dieną (vasario 10 d.)

visi, norintys sužinoti daugiau apie Erasmus+ programos privalumus bei galimybes, galėjo jungtis į virtualų susitikimą Zoom platformoje, išgirsti koordinatorių rekomendacijas, pabendrauti bei gauti vertingos informacijos iš Erasmus+ mainų patirties turinčių studentų.

Erasmus dienų renginys, kupinas pramogų ir susitikimų, prabėgo greitai. Iš viso per šias penkis dienas Erasmus+ programos koordinadoras susitiko su daugiau nei 450 bendruomenės narių. Norime padėkoti ne tik atvykusiems į renginį, tačiau ir jame talkinusiems studentams bei rezidentams. Jų pasidalyti Erasmus+ įspūdžiai ir patirtis ne vieną padrąsino bei įkvėpė išbandyti Erasmus+ siūlomas galimybes.

„Erasmus dienos 2023“ sulaukė didelio studentų, dėstytojų ir administracinių padalinių darbuotojų susidomėjimo.

Nors šių metų pagrindinė Erasmus+ programos atranka studijoms ir praktikoms baigėsi vasario 19 d., tačiau nepamirškite sekti naujienas LSMU internetinėje svetainėje bei Erasmus+ LSMU Facebook paskyroje ir sužinoti daugiau apie papildomą atranką ateinantiems mokslo metams.

„ERASMUS DAYS 2023“

The annual informational event “Erasmus days 2023” was organized by the LSMU International relations and study centre’s Academic mobility division from the 6th to the 10th of February. We are very glad that the 5 day long event to which whole LSMU community was invited had a great turnout. Continuing the tradition of the years before during the “Erasmus days” the LSMU community was able to meet Erasmus programme coordinators and Erasmus programme student alumni face to face as well as online. This event format proved to be very successful and gave an opportunity for everyone to choose the best time and place to meet.

**Deimantė Sidaraitė,
Monika Grincaitė,**
TRSC AJS International
programme coordinators

For four days the event took place in different venues of the University: on the 6th of February the LSMU community was invited to meet Erasmus+ programme coordinators and Erasmus programme alumni in Veterinary Academy premises, on the 7th in the Faculty of Public Health, on the 8th in Medical research center and on the 9th in the Faculty of Pharmacy. Participants of the event were invited to free hotdogs, desserts as well as hot or refreshing drinks catered by the food truck “Belly Buddy”. On the last day of the event, the 10th of February, everyone interested in knowing more about the advantages and opportunities provi-

ded by the Erasmus+ programme was invited to connect to the on-line Zoom meeting. During the meeting the coordinators have provided the participants with crucial information and recommendations. Moreover the 5 present Erasmus+ programme alumni shared their experience of the exchanges and provided valuable information for prospective programme participants.

The “Erasmus days” event full of fun and connections has passed quickly and attracted over 450 members of the community throughout the whole duration of the event. We are thankful not only for the participants who came to the event but especially for the students and residents who came to lend a hand. Their shared Erasmus+ programme experiences and impressions have inspired many others to try out the oppor-

We are very glad that “Erasmus days 2023” event to which whole LSMU community was invited had a great turnout.

tunities provided by the Erasmus+ programme.

Even though the main Erasmus+ programme call for applications for studies and traineeships finished on the 19th of February, however, please follow the news on the LSMU website and Erasmus+ LSMU Facebook page to be the first to know about the coming supplementary call for applications.

Sekretoriatas | EVENTAS | +370 686 44483 | registracija@eventas.lt | www.eventas.lt

DISERTACIJOS GYNIMAS

Balandžio 14 d. 12 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos dr. S. Jankausko auditorijoje (Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas), viešajame Veterinarijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Brigitos Zakarevičiūtės** daktaro disertacija „**Kraujo perpylimo sukelti laktato, oksidacinio streso ir anemijos biologinių žymenų pokyčiai šunų recipientų kraujyje bei jų priklausomybė nuo donorinio kraujo sandėliavimo laiko**“ (žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Vita Riškevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Veterinarijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkas – prof. dr. Ramūnas Antanaitis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Nariai:

prof. dr. Aidan Grigonis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002);

doc. dr. Agnė Giedraitienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);

prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė (Vytauto Didžiojo universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

dr. Alberto Prieto Munoz (Mursijos universitetas (Ispanija), žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <http://www.lsmuni.lt>

Mokslo centras

Balandžio 28 d. 9 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos dr. S. Jankausko auditorijoje (Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas), viešajame Veterinarijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Dovilės Malašauskienės** daktaro disertacija „**Specifinių biožymenų ir kraujo parametrų diagnostinės vertės įvertinimas ankstyvai diferencinei ligų diagnostikai ir streso po veršiovimosi identifikavimui**“ (žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Mokslinis vadovas – prof. dr. Ramūnas Antanaitis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Veterinarijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkė – prof. dr. Vita Riškevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Nariai:

prof. dr. Vytuolis Žilaitis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002);

doc. dr. Birutė Karvelienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002);

doc. dr. Dalia Mickevičienė (Lietuvos sporto universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);

prof. dr. Pavol Mudrov (Veterinarijos ir farmacijos universitetas (Slovakija), žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <http://www.lsmuni.lt>

Mokslo centras

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinės leidybos skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas: pažymėjimų, padėkų, blankų, vizitinių kortelių, skrajučių redagavimas, dizainas ir leidyba. Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinės leidybos skyrius
El. paštas: leidyba@lsmu.lt

**04
19
-
20** **HEALTH
FOR ALL**
2023 | RARE DISEASES

**WHERE
LIFE MEETS
SCIENCE!**

💡 CONNECT, COLLABORATE, INNOVATE
🔬 EMERGING RESEARCHERS UNITE FOR RARE DISEASES
🚀 JOIN THE NEXT GENERATION OF RARE DISEASE LEADERS.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
Inovacijų agentūra

**ABSTRACT
SUBMISSION**

REGISTRATION

PADEKA

Labai dėkoju visiems Kauno klinikų medikams, kurie padėjo ir prisidėjo man, atvežtam po sunkių traumų, besiblaškančiam, nesąmoningam reanimacijos ligoniui, pakilti iš lovos ir savomis kojomis išeiti iš ligoninės. Išskirtinis mano ačiū prof. Andriui Macui ir jo vadovaujamai anesteziologų komandai, mielai doc. Neringai Balčiūnienei ir nuostabiam Neurochirurgijos intensyviosios terapijos kolektyvui, doc. Rimantui Vilciniui bei Galvos smegenų traumų skyriaus slaugos personalui, Ortopedijos traumatologijos klinikos Sporto traumų ir artroskopijų sektoriaus vadovui prof. Rimtautui Gudui ir komandai, Reabilitacijos klinikos vadovui prof. Raimondui Kubiliui, prof. Raimondui Savickui ir jo vadovaujamai Neuroreabilitacijos skyriaus komandai. Laikotarpis nuo 2022 m. lapkričio vidurio iki 2023 m. vasario vidurio – tai Jūsų sukurtas stebuklas, mano atsigavimo ir tvirtėjimo metas. Ačiū Jums visos mano šeimos vardu. Būkite laimingi.

Sutvirtėjęs mielai pakviesiu į išskirtines Lazdijų rajono gamtos grožio bei istorines vietas, dalydamasis surinkta informacija.

Jūsų išgydytas Antanas Kliučinskas